

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Aftale om budget 2019

mellem Venstre, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Det Konservative, Det Radikale Venstre og Marianne Mørk Mathiesen, indgået den 17. september 2018.

Økonomiaftalen for 2019 mellem regeringen og Danske Regioner fastlægger bl.a. de økonomiske rammer og vilkår for regionens driftsbudget for Sundhed og Regional Udvikling samt anlægsbudgettet.

Aftalen om Region Syddanmarks budget 2019 er indgået inden for disse rammer og vilkår.

Aftaleparterne noterer sig, at sundhedsområdet, herunder Psykiatrien, kan blive prioriteret ved efterårets forhandlinger om finansloven for 2019 og udmøntning af satspuljen for 2019-2022. Aftaleparterne er enige om at gøre status i forlængelse af finanslovens vedtagelse. Skulle der heri være afsat midler til initiativer og indsatser, som allerede er prioriteret med nærværende aftale, er der enighed om i fællesskab at prioritere de derved frigjorte midler til nye initiativer indenfor Sundhed.

Generelt

Et sammenhængende sundhedsvæsen i Region Syddanmark

Aftaleparterne er enige om at arbejde for følgende seks målsætninger for udviklingen i det syddanske sundhedsvæsen:

- Hurtig udredning, behandling af høj kvalitet og sammenhæng på tværs af aktører
- Opgaveløsning på det mest effektive sted
- Sammenhæng og nærhed som høj prioritet
- Hensigtsmæssig realisering af gevinster fra ny teknologi og bedre behandlingsmuligheder
- Fokus på målrettet værdi for patienten, herunder lighed i sundhed
- God ledelse.

Langsigtet økonomisk planlægning

For aftaleparterne er det afgørende at fastholde en tilgang til budgetlægningen, der er baseret på en holdbar og langsigtet økonomisk planlægning, som fortsat sikrer Region Syddanmark en stabil økonomi.

Det er centralt så vidt muligt at undgå kortsigtede og u hensigtsmæssige "stop-and-go"-situationer og sparerunder. Aftaleparterne noterer sig, at medarbejdersiden i regionens Hovedudvalg også finder det vigtigt at fortsætte og fastholde denne linje med økonomisk stabilitet.

Der er enighed om, at budgettet skal være robust, så uforudsete/uforudsigelige udsving i udgifterne i det enkelte år kan håndteres.

Der er ligeledes enighed om fortsat at udnytte midlertidige råderum inden for årets udgiftslofter, der løbende måtte opstå, til at konsolidere regionens samlede økonomi. Forslag til prioritering heraf til fx at håndtere uforudsete udgiftsstigninger, at aflaste driftsbudgettet i kommende år og/eller løbende at investere i apparatur, it m.v. samt bygningsvedligeholdelse forelægges regionsrådet i forlængelse af de løbende økonomirapporteringer.

FN's verdensmål

Aftaleparterne er enige om, at Region Syddanmark skal arbejde for at understøtte FN's verdensmål, der også har betydning for regionens driftsområder.

Aftaleparterne er enige om, at Forretningsudvalget igangsætter og koordinerer en proces, hvor de relevante verdensmål identificeres og der udarbejdes skabeloner for de enkelte udvalgs arbejde med

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

verdensmålene. De enkelte stående udvalg har herefter til opgave at sikre den konkrete forankring og implementering af arbejdet med målene inden for udvalgenes respektive opgaveområder.

Klimastrategi

Aftalepartierne er enige om, at der skal udarbejdes en klimastrategi for Region Syddanmark, hvor temaer som klimaforebyggelse, -tilpasning, cirkulær økonomi, strategisk energiplanlægning samt unge og uddannelse kan indgå.

Afbureaukratisering og digitalisering

Aftaleparterne er opmærksomme på, at sygehusene og mange medarbejdere er presset på ressourcer, og at der er brug for at sætte fokus på muligheder for afbureaukratisering og forenklede arbejdsgange, som kan frigøre mere tid til patienterne. Aftaleparterne finder det afgørende, at der sættes fokus på dette i dialog med medarbejderne, og at løsninger bygger på den indsigt, som medarbejderne har. Der etableres en systematisk mulighed for, at medarbejdere og ledelse på de enkelte afdelinger kan fremsætte konkrete forslag til afbureaukratisering og forbedrede arbejdsgange.

Den syddanske forbedringsmodel er en velegnet ramme for arbejdet med afbureaukratisering og forenklede arbejdsgange – samtidig med at patienten sættes i centrum – og aftaleparterne ønsker, at der sker en tilbagemelding til regionsrådet om omfang og resultater af de indsatser, der allerede er igangsat. Samtidig følges der op på resultaterne af regeringens sammenhængsreform, som bl.a. arbejder med de samme emner. Opfølgningen forankres i Forretningsudvalget.

Aftaleparterne noterer sig også, at der er muligt at aflaste medarbejderne for en række inddaterings- og registreringsopgaver ved at anvende softwareroboter. Aftaleparterne ønsker, at anvendelse og udbredelse af sådanne robotter indgår i den kommende digitaliseringsstrategi.

Hovedudvalget sætter i efteråret 2018 fokus på "Digitalisering og den attraktive arbejdsplads". Formålet er bl.a. at drøfte, hvorledes digitalisering kan spille sammen med udviklingen af den attraktive arbejdsplads, og hvorledes digitalisering kan medvirke til at sætte patienten i centrum. Regionsrådet drøfter efterfølgende disse emner med Hovedudvalget på budgetseminaret i foråret 2019.

God ledelse

God ledelse er en central nøgle til at bidrage til et godt arbejdsmiljø, hvilket er godt for medarbejderne, men bestemt også til gavn for patienter og borgere. Derfor ønskes en status på Region Syddanmarks initiativer på ledelsesområdet set i sammenhæng med Ledelseskommisionens anbefalinger. Status forelægges Forretningsudvalget.

Kompetenceudvikling

Det er vigtigt, at medarbejderne har de nødvendige kompetencer til at løse deres opgaver.

Aftaleparterne er derfor, jf. nedenfor, enige om specifikt at understøtte kompetenceudvikling i de Fælles Akutmodtagelser og på de medicinske afdelinger. Inden for Psykiatrien gælder det tilsvarende at videreføre de senere års store satsning på uddannelse af specialsygeplejersker og specialpsykologer samt efteruddannelse af social- og sundhedsassistenter. På det sociale område igangsættes et socialt læringsakademi.

Aftaleparterne noterer sig herudover, at alle regionens driftsenheder løbende arbejder med kompetenceudvikling, og at der er igangsat en række initiativer i f.t. revision af videre-/efteruddannelsesstrategier, herunder i forhold yngre læger og speciallæger. Det er vigtigt, at der er fokus på efter- og videreuddannelse af alle faggrupper, hvor der behov. Forretningsudvalget følger området.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Ansatte på særlige vilkår

Mange udenfor arbejdsmarkedet har ressourcer, som aktivt kan sættes i spil på Region Syddanmarks arbejdspladser og være med til at skabe værdi for patienter og borgere. Ansatte på særlige vilkår kan, uanset arbejdssevne, yde et værdifuldt bidrag til opgaveløsningen.

Regionsrådet vedtog i januar 2017 en strategi for at øge antallet af ansatte på særlige vilkår med 50 %. Der er behov for en ekstra indsats for at indfri målene i strategien. Der er derfor enighed om at afsætte en pulje på 6,0 mio. kroner i alt over tre år til at realisere strategien for ansatte på særlige vilkår. Når enhederne har ansat halvdelen af de ekstra ansatte i forhold til måltallet, understøtter puljen ansættelsen af de resterende med et fast tilskud pr. ekstra ansat på særlige vilkår. Forretningsudvalget fremlægger forslag hertil. Derudover afdækkes mulighederne for at søge socialfondsmidler, der kan understøtte arbejdet med at øge antallet af ansatte på særlige vilkår, hvis det vurderes hensigtsmæssigt.

Region Syddanmark som uddannelsessted

Region Syddanmark er regionens største arbejdsplads med en bred vifte af kompetencer blandt medarbejderne. Uddannelsesopgaven er afgørende for at sikre fremtidens medarbejdere – både i forhold til antal og kompetencer.

I Region Syddanmark starter hvert år ca. 3.300 personer på en erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse (bachelor eller kandidat), hvor der indgår praktikforløb i regionen. I flere af uddannelserne (til social- og sundhedsassistent, sygeplejerske, læge m.v.) indgår der praktikforløb i såvel somatikken som psykiatrien. I lighed med øvrige regioner har Region Syddanmark flere praktikelever i erhvervsuddannelse end øvrige sektorer.

Udover at bidrage til indholdet i uddannelsen gennem kvalitet i praktikophold skal Region Syddanmark også løbende overveje om den nuværende dimensionering af uddannelserne er hensigtsmæssigt afstemt med behovet fremadrettet. I 2019 og 2020 forventes optaget på sygeplejerskeuddannelsen øget med henholdsvis 90 og 52 studerende/praktikanter.

Endvidere er ca. 2.000 sundhedsfaglige medarbejdere løbende i gang med et formelt efter- og videreuddannelsesforløb, som fx speciallægeuddannelse, specialuddannelser for sygeplejerske, specialpsykologer.

Aftaleparterne er enige om at undersøge mulighederne for at øge uddannelsesindsatsen for håndværkerlærlinge/praktikpladser, herunder muligheder for flere kombinationspraktikker. Undersøgelsen forankres i Forretningsudvalget.

Sundhed – Drift

Ny finansieringsmodel

Aftaleparterne forventer, at der i 2019 indføres en ny model for finansiering af regionens sygehuse (somatik og psykiatri), hvor det grundlæggende, økonomiske princip er rammestyring med populationsansvar. Populationsansvaret indebærer fokus på opfyldelse af patientrettigheder.

Ubalance mellem efterspørgsel og de enkelte afdelingers kapacitet håndteres enten via garantiklinikker eller ved beslutning om aktivitetsfinansiering af specifikke områder.

Teknologibidrag og nærhedsfinansiering

Med økonomiaftalen for 2019 introduceres dels et teknologibidrag, dels nærhedsfinansiering.

Teknologibidraget er en samlet betegnelse for effektiviseringsmuligheder som følge af ny teknologi, ændrede arbejdsgange, indkøbsbesparelser og andre rationaliseringsmuligheder. Teknologibidraget er på 0,5 mia. kr. om året, hvilket svarer til ca. 107 mio. kr. for Region Syddanmarks vedkommende.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Aftaleparterne ønsker, at teknologibidraget som udgangspunkt fastholdes på sygehusene og afdelingerne. Herved understøttes sygehusenes og afdelingernes muligheder for at løfte populationsansvaret, herunder opdrift som følge af den demografiske udvikling.

Den nye nærhedsfinansiering gør en del af regionernes finansiering afhængig af opfyldelse af fem kriterier.

For at understøtte den udvikling og retning, som følger af nærhedsfinansieringens kriterier, er aftaleparterne enige om – som en del af sundhedsplanens indsatser – at iværksætte følgende konkrete initiativer:

- *"Samme dag under samme tag"*: Sygehusene skal i højere grad tilrettelægge deres ambulante virksomhed, så patienter med behov for flere ambulante ydelser tilbydes disse på en og på samme dag. Udover at nedbringe antallet af besøg forventes dette også at nedbringe udredningstiden. Indsatsen følges i Sundhedsudvalget.
- Flere ydelser i speciallægepraksis: Muligheden for at udlægge ambulante ydelser til speciallægepraksis – eksisterende såvel som evt. nyetablerede – undersøges. Målet er at sikre ydelser til samme gode kvalitet, som leveres på regionens sygehusafdelinger og en økonomi, som er konkurrencedygtig med sygehusenes. Aftaleparterne forudsætter derfor, at en udlægning vil være udgiftsneutral samlet set. Speciallægepraksis kan være med til at sikre en bedre geografisk tilgængelighed og samtidig bidrage til færre sygehusforløb pr. borger, hvilket er et mål i nærhedsfinansieringen. Udvalget for det nære sundhedsvæsen og Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.
- Borgere og patienter i Syddanmark skal have mulighed for at vælge virtuel adgang eller telefonisk kontakt til sygehusene, hvis der ikke er behov for fysisk fremmøde. Der udarbejdes en plan for implementering og udvikling af telemedicinske og telefoniske ydelser. Planen skal sætte konkrete mål for anvendelse af telemedicinske/telefoniske ydelser på de enkelte sygehuse, særligt på områder hvor borgerne og patienterne tilkendegiver ønske herom. Indsatsen følges i Sundhedsudvalget og Digitaliseringsudvalget og drøftes med regionens Sundhedsbrugerråd.
- Der udvikles et særligt koncept målrettet patienter med gentagne indlæggelser, og hvor der på tværs af specialer og sektorer kan være behov for at udvikle særlige "pakker", der tager hånd om patienternes behov og sikrer en proaktiv indsats. Indsatsen følges i Sundhedsudvalget
- Ambulante besøg i ambulatorier for diabetes og KOL gøres ramkestyrede, og der sikres en negativ udvikling i rammen, hvilket skal ses i sammenhæng med den nye PLO-overenskomst, hvor der forudsættes flyttet aktivitet fra sygehusene til praksisområdet. Der fremlægges konkret forslag til omfang og reduktion af ydelser, herunder også i forhold til konsekvenserne for almen praksis. Sundhedsudvalget og Udvalget for det nære sundhedsvæsen fremlægger forslag hertil.

Sundhedsplan

Regionsrådet vedtog i 2017 en ny sundhedsplan, som gælder frem til 2021. Sundhedsplanen sætter den overordnede kurs for regionens sundhedsvæsen med udgangspunkt i Region Syddanmarks pejlemærker, de otte nationale mål og de regionale politikker og strategier, der er formuleret på sundhedsområdet.

Som led i den løbende revision udvælger regionsrådet hvert år, hvilke indsatsområder der særligt skal sættes fokus på i det kommende år. Der er enighed om, at ovennævnte initiativer i relation til nærhedsfinansieringens kriterier indgår som indsatsområder i sundhedsplanen for 2019. Sundhedsplanens indsatsområder følges i Sundhedsudvalget

Sundhedsaftale

Det igangværende arbejde med sundhedsaftalen og det gode og konstruktive samarbejde med kommunerne skaber de nødvendige rammer for at sikre gode patientforløb og for at afprøve nye samarbejdsformer. Der er allerede iværksat mange gode indsatser for at styrke det nære sundhedsvæsen og for at skabe gode og hensigtsmæssige patientforløb. Aftaleparterne ønsker, at der sker en målrettet videndeling på tværs af regionen, og at gode indsatser udbredes på tværs af regionen.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

På nuværende tidspunkt har Sundhedskoordinationsudvalget udarbejdet udkast til visionerne for den kommende sundhedsaftale. Den overordnede vision er at kommune, sygehuse og praksisområdet samarbejder for at sikre sammenhængende forløb og udviklingen af det nære sundhedsvæsen. Under denne overordnede vision er der fokus på tre visionsområder:

- Vi samarbejder om forebyggelse, herunder
 - Vi arbejder for et røgfrit Syddanmark
 - Vi skaber mental trivsel og sundhed blandt børn og unge
- Vi skaber mere lighed i sundhed
- Vi sikrer sammenhæng til arbejdsmarkedet

Der er enighed om, at visionsområderne følges op med konkrete målsætninger og indsatser, som iværksættes i regionen og kommunerne. Sundhedsaftalens indsatsområder følges i Udvalget for det nære sundhedsvæsen samt Psykiatri- og Socialudvalget.

Udbredelse af gode indsatser på tværs af regionen sker som led i sundhedsaftalen og som led i udvælgelsen af indsatsområder for 2019. Aftaleparterne ønsker at der i forlængelse heraf bl.a. sættes fokus på:

- forebyggelse af uheldsmæssige genindlæggelser, f.eks. via fælles akutteams mellem region og kommune
- arbejdsmarkedstilknytning for borgere med kronisk sygdom
- muligheden for at understøtte kommunernes aflastningspladser/korttidscentre. Herunder afsøgning af muligheden for yderligere "bofællesskab" mellem regionale og kommunale funktioner eller samdrift, som der arbejdes med i Tønder
- mulighederne for samarbejde om forebyggelse, f.eks. indsatser i forhold til rygning, alkohol og overvægt.

Aftaleparterne noterer sig herudover, at regionen sammen med en række kommuner har nedsat politiske styregrupper med det formål at skabe de overordnede rammer for udvikling af sundhedshuse og nye samarbejdsformer, der kan styrke det nære sundhedsvæsen. Det er aftaleparternes opfattelse, at de politiske styregrupper har vist sig velegnede som ramme for videreudvikling og nytænkning af samarbejdet. Aftaleparterne ønsker, at muligheden for etablering af yderligere politiske styregrupper undersøges.

Sundhedsplanens indsatsområder følges i Sundhedsudvalget, Udvalget for det nære sundhedsvæsen samt Psykiatri- og Socialudvalget.

Nyt OUH

Indflytningen på Nyt OUH vil være forbundet med meget betydelige engangsudgifter. Ud over selve flytningen drejer det sig bl.a. om udgifter til dobbeltdrift i en periode, træning af personale m.v.

Aftaleparterne noterer sig, at der er indgået en aftale med OUH om løbende opsparring til dækning af flytte-relaterede udgifter. Derudover beholder OUH effektiviseringsgevinsterne på 376 mio. kr. i indflytningsåret.

Udgifterne til flytning m.v. skal håndteres indenfor regionens udgiftsloft i det enkelte år og nødvendiggør en ændret periodisering af forbruget på centrale rammer m.v. Flytningen medfører således behov for at fremrykke andre udgifter til perioden 2019-2021 for at sikre, at der tilvejebringes råderum til flytte-udgifter i 2022/2023.

Sundhed, somatik – Løft af indsatsen for i alt 30 mio. kr.

Aftaleparterne er enige om at prioritere en styrket indsats på følgende områder:

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Flere pladser til neurorehabilitering

Den nuværende kapacitet til at behandle patienter med erhvervede hjerneskader er presset. Der er høj belægning på de i alt 63 senge på Odense Universitetshospital og Sydvestjysk Sygehus samt ventetid til behandling.

Der afsættes 4,0 mio. kr. årligt fuldt indfaset til at oprette ekstra 4,5 senge i alt i Odense og Grindsted inden for eksisterende fysiske rammer. Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

Hurtigere og mere præcis kræftdiagnostik

Øget brug af DNA-analyser, introduktion af nye analysetyper m.v. vil bl.a. betyde hurtigere svar og dermed fremtidssikre overholdelse af kræftpakkernes forløbstider, mere præcise valg af behandling, færre unødige operationer m.v.

Der afsættes 4,2 mio. kr. i 2019 og herefter 7,1 mio. kr. årligt til øget og forbedret, molekylærpatologisk kapacitet på Odense Universitetshospital. Etableringsudgifter i 2018 på 1,3 mio. kr. afholdes inden for eksisterende, centrale rammer. Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

Finansieringen fra 2020 skal ses i sammenhæng med de midler, der afsættes til stigende medicinudgifter.

Personlig medicin

En betragtelig andel af patienterne har ikke gavn af den (ofte dyre) medicin, de får. Det gælder for kræftpatienter, men også i forhold til mange andre sygdomme. Ekstra DNA-analyser giver mulighed for at tilbyde skræddersyet behandling til flere patienter med forskellige kræftformer samt eksperimentel behandling til visse kræftpatienter. Hertil kommer bedre behandlingsresultater, ligesom uvirksom behandling kan undgås.

Der afsættes 5,3 mio. kr. årligt til etablering af en Fase 1 Enhed på Odense Universitetshospital. Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

Finansieringen fra 2020 skal ses i sammenhæng med de midler, der afsættes til stigende medicinudgifter.

Behandling af patienter med komplekse symptomer

Sundhedsstyrelsen har udsendt nye anbefalinger om udredning, behandling og rehabilitering af personer med funktionelle lidelser/komplekse symptomer.

Der afsættes 4,0 mio. kr. årligt til at etablere et center for specialiseret, helhedsorienteret og tværfaglig udredning og behandling af anslået 275 nyhenviste patienter om året med svære funktionelle lidelser. Centret placeres under en afdeling på Odense Universitetshospital, bl.a. af hensyn til samarbejdet med Psykiatrisk afdeling i Odense. Patienter med moderate komplekse symptomer udredes og behandles på alle sygehuse i Region Syddanmark. Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

Fælles Akutmodtagelser (FAM) og medicinske afdelinger – kompetenceudvikling m.v.

De Fælles Akutmodtagelser og de medicinske afdelinger oplever større personalegennemstrømning end andre afdelinger. Der er også udfordringer i forhold til arbejdsmiljøet.

Der afsættes 8,0 mio. kr. årligt til at forbedre introduktionen af nyansatte og nyuddannede sygeplejersker på vagtbelastede afdelinger. Dels for at sikre kvaliteten og hensynet til patienterne, dels for at bidrage til rekruttering og fastholdelse samt arbejdsmiljø. De afsatte midler indebærer, at nye sygeplejersker får en god og tryk introduktion til arbejdet ved at følges med en erfaren kollega, da udgiften til nyansatte i en opstartsperiode på to måneder kommer oven i normeringen.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Samtidig afsættes 2,0 mio. kr. årligt, så flere kan gennemgå specialuddannelsen som akutsygeplejerske. Dels for at løfte kvaliteten i behandlingen, dels for at fastholde højt kvalificerede sygeplejersker i de Fælles Akutmodtagelser.

Endelig afsættes 3,0 mio. kr. årligt til kompetenceudvikling m.v. i FAM og på medicinske afdelinger. Fx kompetenceløft af andre faggrupper, så de kan aflaste sygeplejersker og læger (opgaveflytning), uddannelse i teamtræning og tværgående samarbejde for at styrke sammenhængende patientforløb mellem afdelinger på sygehusene, uddannelse i forhold til modtagelse og behandling af psykiatriske patienter med somatiske sygdomme samt fællesregional ledelsestræning, målrettet FAM og medicinske afdelinger, for at blive rustet til ledelsesarbejdet på det akutte område.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

Udbredelse af Center for fælles beslutningstagning

Fælles beslutningstagen drejer sig om patientinddragelse i praksis. Fx så beslutninger om udredning, behandling og opfølgning træffes i et samarbejde mellem patient og behandlere, og at patienten informeres om valgmuligheder, herunder fordele og ulemper samt usikkerheder, og får støtte til at vælge den mulighed, der bedst matcher vedkommendes præferencer. Centret har fungeret på Sygehus Lillebælt Vejle siden 2014 og har oparbejdet viden og erfaring om fælles beslutningstagen samt udviklet støtteværktøjer til brug herfor.

Der afsættes 4,0 mio. kr. årligt til at udvide centret til et regionalt center, der understøtter alle sygehuse i arbejdet med fælles beslutningstagen. Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

Fortsat fokus på hygiejneindsatsen

For at nedbringe antallet af sygehuserhvervede infektioner er der udarbejdet handleplaner og måltal for de væsentligste risikoområder, herunder især de faktorer i klinisk praksis, som har betydning for:

- sygehuserhvervede bakterier i blodet
- sygehuserhvervede tarminfektioner
- infektioner i forbindelse med hjemmebehandling samt
- antibiotikaresistente bakterier.

Handleplaner og måltal er et af indsatsområderne i sundhedsplanen og følges løbende i Sundhedsudvalget og Psykiatri- og Socialudvalget.

Aftaleparterne er opmærksomme på, at nedbringelse af sygehuserhvervede infektioner sker ved en bred indsats, herunder i relation til anlæggelse af kateter, håndhygiejne, antibiotikaforbrug, rengøring m.v.

I relation til rengøring noterer aftaleparterne sig, at sygehusene løbende arbejder med arbejdsdelingen på rengøringsområdet således, at det som udgangspunkt er det fagspecialiserede rengøringspersonale, der varetager rengøringsopgaverne, medmindre der er tungtvejende faglige, praktiske og/eller logistiske begrundelser for andet. Sundhedsudvalget orienteres om arbejdet.

For at understøtte hygiejneindsatsen afsættes en pulje på 5,0 mio. kr. til indkøb af/ forsøg med rengøringsrobotter/maskiner til bl.a. UV-teknologi til rumdesinfektion. Puljen kan også anvendes til indkøb af digitale muligheder for at understøtte rengøringspersonalets arbejdstilrettelæggelse (bedre arbejdsmiljø). Puljen finansieres inden for råderummet i 2018. Aftaleparterne noterer sig i tillæg hertil, at regionsrådet i 2018 har prioriteret indkøb af rengørings- og arbejdsmiljøvenlige senge og sengeborde.

Nedbringelse af ventetider til høreapparater

Regionsrådet vedtog i april 2018 en plan for nedbringelse af ventetid på høreapparater. Aftaleparterne noterer sig, at planen virker. Ventetiden på flere af regionens sygehuse forventes således i løbet af 2019 at

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

falde til mellem 3-6 måneder. Samtidig er ventetiden på garantiklinikken i Sønderborg, som patienter efter ønske kan omvisiteres til, pt. ca. 3. måneder. Målet er fortsat, at regionen kan tilbyde patienterne behandling inden for tre måneder.

Loftet over aktivitetsafregning er med handleplanen fjernet, hvilke muliggør, at sygehusene kan arbejde med pukkelaflvikling. I forlængelse heraf kan en øget fysisk kapacitet understøtte dette arbejde. Der afsættes derfor 2,5 mio. kr. i 2018 til at etablere to høreboxe på sygehusene i hhv. Middelfart og Svendborg, hvilket også understøtter at sundhedstilbuddene rykker tættere på borgerne.

Forsøg med socialsygeplejersker

Aftaleparterne er enige om, at der i en to-årig periode afsættes midler til forsøg med socialsygeplejersker på Odense Universitetshospital i forhold til socialt udsatte patienter med komplekse sociale og sundhedsmæssige problemer. Der afsættes i alt 2,0 mio. kr. over tre år, fordelt med 0,5 mio. kr. i 2019, 1,0 mio. kr. i 2020 og 0,5 mio. kr. i 2021.

Kost og ernæring på sygehusene

Kost er en vigtig og integreret del af patientforløbet. Aftaleparterne ønsker derfor, at kostområdet følges særligt af Sundhedsudvalget i det kommende år.

De enkelte sygehuskøkkener arbejder ud fra lokale kostkoncepter, der er tilpasset det enkelte sygehus' profil og patienternes behov og ønsker. Patienter er ofte småt spisende og skal derfor tilbydes ernæringsrigtig kost i små og indbydende portioner. Køkkenerne tager udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens officielle anbefalinger, "Anbefalinger for den danske institutionskost". Køkkenerne tilrettelægger patienternes kost i dialog med regionens ca. 50 kliniske diætister og de enkelte afdelinger på sygehusene.

For at sikre korrekt ernæring til patienterne forsøger køkkenerne at tage hensyn til specielle ønsker til kosten fra patienter, i det omfang, det er praktisk muligt. Disse ønsker kan være begrundet i særlige personlige, religiøse eller kulturelle forhold, men der kan også være tale om særlige ønsker fra fx terminale patienter eller småtspisende patienter. Aftaleparterne ønsker, at patienterne i patientinformationen oplyses om, at de på menuen kan fra- eller tilvælge kød, der måtte være halalslagtet.

Som led i arbejdet med kostområdet ønsker parterne, at Sundhedsudvalget har fokus på køkkenernes indsats med at

- tilbyde patienterne valgmuligheder
- tilbyde indbydende og ernæringsrigtig kost
- bruge lokale og/eller økologiske råvarer
- reducere madspild.

Som et led i arbejdet med kostområdet forelægges Sundhedsudvalget og Psykiatri- og Socialudvalget sag om kostforsyningen for somatiske og psykiatriske patienter på Sygehus Sønderjylland, Aabenraa og Psykiatrisk Afdeling i Aabenraa.

Fødsler på Fyn

Der er igangsat en faglig analyse af forskellige mulige scenarier for fremtidens fødselstilbud på Fyn. Den faglige analyse forventes færdig i starten af 2019. Parallelt hermed er der et arbejde i gang i Sundhedsstyrelsen både om anbefalinger for svangreomsorgen og anbefalinger for organisering af fødselstilbud. De tre rapporter vil danne grundlag for Sundhedsudvalgets arbejde med den fremtidige fødselsbetjening på Fyn, herunder muligheder for fødsler i Svendborg.

I sammenhæng hermed indledes i 2019 arbejdet med udarbejdelse af en ny fødeplan i Region Syddanmark, herunder dimensionering i forhold til den demografiske udvikling.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Lægevagt

Aftaleparterne konstaterer, at lægevagten ofte mangler viden om samarbejds- og henvisningsmuligheder til kommunale tilbud og andre relevante tilbud. Udvalget for det nære sundhedsvæsen fremlægger forslag til mulige initiativer.

Sundhed, Psykiatri – Løft af indsatsen med i alt 43 mio. kr.

Aftaleparterne er enige om at prioritere et markant løft af Psykiatrien med 43 mio. kr.

Aftaleparterne er opmærksomme på, at regeringen i efteråret 2018 præsenterer en samlet plan for psykiatriens udvikling, der sætter rammerne for udviklingen af indsatsen til borgere med psykiske lidelser frem mod 2025. Som led i planen ønsker regeringen bl.a. at iværksætte målrettede initiativer til borgere med de sværeste psykiske lidelser med henblik på at sikre en bedre sammenhæng i indsatsen, forebygge tvangsindlæggelser og nedbringe brugen af tvang i behandlingen.

I forslaget til finanslov er afsat 100 mio. kr. årligt fra 2019. I regeringens oplæg til udmøntning af satspuljen lægges samtidig op til at prioritere 235 mio. kr. årligt i perioden 2019-2022, som ligeledes skal medgå til finansiering af psykiatriplanen.

Aftaleparterne er enige om at gøre status i forlængelse af finansloven vedtagelse. Skulle der heri være afsat midler til initiativer og indsatser, som allerede er prioriteret med nærværende aftale, er der enighed om i fællesskab at prioritere de derved frigjorte midler til nye initiativer inden for psykiatri. Fx øget ambulant kapacitet, kompetenceudvikling og initiativer for at forbedre rekruttering, fastholdelse og arbejdsmiljø samt evt. oprettelse af intensive senge i Esbjerg, Vejle og Aabenraa til de psykisk mest syge patienter.

Aftaleparterne lægger i øvrigt til grund, at der i forlængelse af den kommende finanslov og øvrige nationale udspil på psykiatriområdet igangsættes et arbejde om udvikling af ny psykiatriplan for Region Syddanmark. Som en del af Psykiatriplanen foretages bl.a. en opdatering af planlægningen af den psykiatriske sengekapacitet, ligesom udbredelse og indhold i regionens lokalpsykiatri inddrages.

Den akutte indsats

Der er enighed om at styrke den akutte indsats. Dels via udbredelse af mobile skadestuer, dels etablering af en udrykningstjeneste som supplement til de psykiatriske skadestuer, når der i forbindelse med en akut opstået situation er brug for psykiatrisk udrykning. Hertil kommer en uddannelsesindsats, målrettet ambulancebehandlere:

Mobile skadestuer i tilknytning til akutmodtagelser

Efter forbillede fra Vejle udbredes såkaldte mobile skadestuer til alle afdelinger med akutmodtagelse, dvs. foruden Vejle i Aabenraa, Esbjerg og Odense. De mobile skadestuer tilbyder kontakt – telefonisk, via video eller ved besøg – inden for 24 timer, uanset om det er i den akutte fase eller som opfølgning efter indlæggelse. Patienten kan være tilknyttet den mobile skadestue i op til fire uger. Skadestuerne har åbent kl. 13-21 alle ugens dage og er bemandede med to erfarne sygeplejersker.

Der afsættes 9,5 mio. kr. årligt til formålet. Psykiatri- og Socialudvalget fremlægger forslag hertil.

Akut psykiatrisk udrykningstjeneste

Som supplement til de mobile skadestuer etableres en udrykningstjeneste, der kan bistå bl.a. politiet med psykiatrifaglige kompetencer. De fire mobile skadestuer bemandes derfor med yderligere en sygeplejerske, som kan rykke ud og tilbyde sygeplejeassistance fx ved tvangsindlæggelser og ellers indgå i den generelle opgavevaretagelse, herunder efter behov yde rådgivning og sparring til politi og andre samarbejdspartnere. Uden for skadestuernes åbningstid etableres med udgangspunkt i akutmodtagelsen i Vejle én, regionsdækkende beredskabsvagt, som især skal rådgive politiet og medvirke ved de sværeste tvangsindlæggelser. Den konkrete model for den psykiatriske udrykningstjeneste fastlægges efter dialog med eksterne parter,

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

herunder politiet. I dialogen med politiet indgår, hvorvidt psykiatriens kompetencer på området tilsvarende kan udbredes i forhold til politiets indsats. Psykiatri- og Socialudvalget fremlægger forslag hertil.

Der afsættes 4,3 mio. kr. i 2018 og herefter 7,6 mio. kr. årligt til formålet, delvist finansieret af midler fra den statslige sundhedspulje på finansloven for 2018.

Uddannelse af ambulancebehandlere

Der afsættes 0,8 mio. kr. årligt i 2019 og 2020 og herefter 0,25 mio. kr. årligt til at uddanne ambulancebehandlere i forhold vedr. psykisk sygdom samt deeskalerende teknikker. På sigt betyder initiativet, at flere ambulancehold, i første række i de større byer, bemannes med en medarbejder med særlige kompetencer. Initiativet drøftes nærmere med Responce og Ambulance Syd. Det præhospitale udvalg fremlægger forslag hertil. Indsatsen evalueres efter to år for at vurdere effekt, anvendelsesgrad og kapacitetsbelastning.

Indsatsen over for de psykisk mest syge

Der er herudover enighed om at styrke indsatsen over for de mest syge via følgende initiativ:

Etablering af intensive senge

Intensive senge er dedikeret patienter med høj kompleksitet i sygdomsbilledet, dvs. overvejende psykotiske patienter med mange indlæggelser, lav sygdomsindsigt og en historik for tvang. I forhold til intensive senge opereres med en personalenormering, der er væsentlig højere end for andre senge. Med etableringen af intensive senge styrkes normeringen omkring nogle af de mest syge patienter.

Der afsættes 12,0 mio. kr. årligt til oprette tre afsnit med hver fire senge, som etableres i afdelinger med højt specialiserede funktioner, dvs. Retsspsykiatrien i Middelfart samt Børne- og Ungdomspsykiatrien hhv. Psykiatrisk Afdeling i Odense. Psykiatri- og Socialudvalget fremlægger forslag hertil.

Styrkelse af indsatsen over for retspsykiatriske patienter

Aftaleparterne noterer sig, at der i 2018 er arbejdet intensivt med tiltag for at forebygge rømninger fra Retsspsykiatrisk afdeling i Middelfart. Der er i den forbindelse foretaget gennemgang af bygningerne ved ekstern ekspert, og der forventes afsat godt 10 mio. kr. til forbedring og sikring af de fysiske rammer

Der er herudover enighed om at styrke det retspsykiatriske område via følgende to initiativer:

Retsspsykiatri – intensiveret forebyggende indsats samt indsats i forhold til misbrug

Det er ikke lykkedes at bremse udviklingen i antallet af retspsykiatriske patienter. Der er derfor behov for at intensivere den forebyggende indsats i såvel almen- som børne- og ungepsykiatrien.

Samtidig er misbrug blandt retspsykiatriske patienter en væsentlig medvirkende årsag til udadreagerende adfærd, konflikter samt rømninger.

Der afsættes en pulje på 4,0 mio. kr. årligt. Dels til finansiering af delestillinger, rådgivning til samarbejdspartnere m.v. Indsatsen skal udvikles i tæt samarbejde med øvrige partnere – fx kommuner, praktiserende læger, politi og Kriminalforsorg – og ses i sammenhæng med andre tiltag i forhold til udvikling af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Dels til at afprøve mulighederne for at oprette samarbejdsstillinger med kommuner og/eller Kriminalforsorgen. Formålet er at udbygge viden og kompetencer i forhold til behandling af patienter med psykisk sygdom og misbrug. Indsatsen målrette de mest sårbare patienter, der ikke kan fastholdes i vanlig misbrugsbehandling. Psykiatri- og Socialudvalget fremlægger forslag hertil.

Pulje til at dække ekstra udgifter ved retspsykiatriske patienter på almenpsykiatriske afdelinger

Den såkaldte afbødningspulje dækker i de tilfælde, hvor retspsykiatriske patienter indlægges på almenpsykiatriske afdelinger. Puljen blev halveret som led i finansiering af konvertering af et almenpsykiatrisk afsnit i Middelfart til retspsykiatriske senge

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Da der til stadighed fortsat er 10-15 retspsykiatriske patienter, som ikke kan placeres i Middelfart, tilføres puljen 2,5 mio. kr. årligt, så den igen har oprindeligt niveau.

Styrkelse af børne- og ungdomspsykiatrien

Der er enighed om at styrke børne- og ungdomspsykiatrien via følgende tre initiativer:

Intensiveret udgående indsats

Syv ud af 10 børn og unge, der tvangsindlægges, kommer fra bosteder. Gruppen udgør samtidig ca. 40 pct. af de børn og unge, som oplever tvang under indlæggelsen. Der er etableret mobilteams, som mandag til torsdag frem til kl. 20 kan rådgive bostederne i Syddanmark. Initiativet er til og med 2020 finansieret af midler fra satspuljen.

Behovet er imidlertid større, og derfor foreslås den akutte, udgående indsats udvidet til at omfatte alle ugens hverdage indtil kl. 22 med overlap sen eftermiddag/aften. Desuden vil en medarbejder være til rådighed i weekender for rådgivning og sparring.

Der afsættes 3,3 mio. kr. årligt til ansættelse af en ekstra medarbejder i hvert af de tre mobilteams for at gøre det muligt at indgå aftaler med flere bosteder i regionen. Det vil også være muligt i højere grad at rykke ud til spisesituationer og andre planlagte tiltag i hjemmet. Psykiatri- og Socialudvalget fremlægger forslag hertil.

Aftaleparterne noterer sig, at Region Syddanmark modtager 46,6 mio. kr. fra satspuljen i perioden 2018-2021 til at afprøve en fremskudt regional funktion i Børne- og ungdomspsykiatrien. Der ansættes otte regionale medarbejdere, som sammen med 11 nyansatte kommunale PPR-medarbejdere etablerer sparringsteams, der kan medvirke til forebyggelse, sparring og rådgivning. Der skal endvidere ske supervision og kompetenceudvikling af de kommunale PPR-rådgivninger.

Træningstilbud til forældre til ADHD-patienter

Børn og unge med ADHD udgør en stor patientgruppe i børne- og ungepsykiatrien. Traditionelt tilbydes forældrene til disse børn psyko-edukation i gruppeforløb med andre forældre. Et forskningsprojekt fra Region Midtjylland viser imidlertid, at individuel og målrettet træning, skræddersyet den enkelte familie over en kortere periode på otte uger, har bedre effekt ved at give forældrene teknikker til at træne deres barns færdigheder og til at få en lettere hverdag med deres barn.

Der afsættes 2,2 mio. kr. årligt til ansættelse af to medarbejdere på hver af de to børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger, som skal udvikle og gennemføre individuelle træningsforløb for forældre til ADHD-børn og unge. Psykiatri- og Socialudvalget fremlægger forslag hertil.

Udredning hos privatpraktiserende psykiatere

Patienter, som venter længe på at komme i behandling, har ofte et længere sygdomsforløb. Hertil kommer mulige sociale, uddannelses- eller arbejdsmarkedsrelaterede samt familiemæssige konsekvenser.

Den alment praktiserende læge har ofte behov for at henvise patienten til praktiserende psykiater for at kvalificere diagnose og behandling. Det forventes, at en del af disse patienter vil kunne behandles og afsluttes i almen praksis efter initial udredning og efterfølgende rådgivning fra en speciallæge i psykiatri.

Udvalget for det nære sundhedsvæsen og Psykiatri- og Socialudvalget afsøger mulighederne for at udbrede en § 66-ordning, hvor praktiserende læger kan henvise en afgrænset gruppe af patienter til privatpraktiserende psykiatere til vurdering inden for to uger.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Øvrige initiativer

Kompetenceudvikling

Der afsættes i alt 6,9 mio. kr. årligt for at styrke kompetenceudviklingen inden for Psykiatrien på fire felter:

Der afsættes 1,0 mio. kr. årligt til at forbedre introduktionen af nyansatte og nyuddannede sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter på de psykiatriske akutmodtagelser. De afsatte midler muliggør, at nye medarbejdere får en god og tryk introduktion til arbejdet ved at følges med en erfaren kollega. Som det er tilfældet for somatikken kommer udgiften til nyansatte i en opstartsperiode på to måneder derfor oven i normeringen.

Regionen har som mål, at 55 pct. af erfarne sygeplejersker i 2024 skal have specialuddannelse i psykiatri. For at nå måltallet skal der optages 40 nye studerende om året. Der afsættes 3,3 mio. kr. årligt.

Tilsvarende er målet, at halvdelen af social- og sundhedsassistenterne har fået efteruddannelsen i Psykiatri. For at nå dette afvikles to efteruddannelseshold årligt. Der afsættes 1,5 mio. kr. årligt.

Endelig gennemføres obligatorisk efteruddannelse i diagnostik og psykopatologi for speciallæger, specialpsykologer og specialsygeplejersker. Der afsættes 1,1 mio. kr. årligt til efteruddannelsen, der afvikles af Region Midtjylland.

Fysiske rammer og indretning

Som led i ekstraordinære investeringer i 2018 fremrykkes anskaffelse af særlige senge til psykiatrien i videst mulige omfang. I det omfang, der opstår midlertidig råderum i 2019, prioriteres yderligere indkøb af psykiatrisenge. Særligt indrettet belysning indgår i alle fremtidige om- og nybygningsprojekter i Psykiatrien.

Administrativ planlægning, implementering og udvidet drift

I lyset af ovennævnte initiativer afsættes 2,0 mio. kr. årligt til administrative kompetencer vedr. planlægning, klinisk implementeringsstøtte, opfølgning og væsentlig udvidet drift på psykiatriområdet.

Sundhed, telemedicin og teknologi

Der findes i Region Syddanmark en lang række forskellige velfungerende digitale og/eller telemedicinske løsninger. Imidlertid udbredes de ikke altid hurtigt nok, enten som følge af manglende kendskab til, hvad der virker, eller problemer med i en travl hverdag at få dem indført. Udbredelse af allerede afprøvede løsninger bør opprioriteres i forhold til nye projekter.

Der er derfor enighed om at afsætte en implementerings- og innovationspulje i 2018 på 10 mio. kr. med mulighed for overførsel mellem år. Puljen, der finansieres via råderummet i indeværende år, skal bruges til såvel deciderede telemedicinske løsninger som udbredelse af andre digitale løsninger, der giver bedre arbejdsgange. Puljen kan også understøtte nye projekter på tværs af sygehusene. Digitaliseringsudvalget fremlægger forslag til udmøntning af puljen.

Omorganisering af hjælpemiddelområdet

Når borgerne har brug for hjælpemidler som et led i behandling på sygehuset, er det regionens ansvar at stille de relevante hjælpemidler til rådighed. Der er både administration og logistik forbundet hermed, og for borgerne kan det resultere i en række praktiske udfordringer, når man låner hjælpemidler på sygehuset.

Aftaleparterne er enige om at analysere hele hjælpemiddelområdet. Formålet er at se hele regionens hjælpemiddelområde under ét, herunder administration, lagerhåndtering, logistik og klargøring af hjælpemidler, og dermed undersøge, om borgerne kan sikres en bedre og mere ensartet service.

Der er enighed om at benytte anledningen til at nedbryde sektorgrænser, så de syddanske kommuner inviteres med i en fælles hjælpemiddelordning. Ved at invitere kommunerne med i en fælles ordning til

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

håndtering af hjælpemidler er visionen at kunne give borgerne en bedre service med mere decentral adgang til at afhente og aflevere hjælpemidler og færre unødige skift, når der er tale om det samme hjælpemiddel i kommune og region. Ønsker en eller flere kommuner at deltage i samarbejdet, vil der formentlig være besparelser i form af færre udgifter til administration, logistik og lagerhåndtering, ligesom det forhåbentlig er muligt at optimere størrelsen af det samlede lager af hjælpemidler. Undersøgelser har vist, at der på landsplan årligt forsvinder hjælpemidler for millioner, når borgerne ikke får dem leveret tilbage. Også den problemstilling kan adresseres i arbejdet.

I overvejelserne om fremtidig nyorganisering af hjælpemiddelområdet kan både overvejes og undersøges en tværsektoriel offentlig organisering og en organisering, hvor opgaven sendes i udbud, så private leverandører med ekspertise indenfor logistik og lagerhåndtering kan byde på opgaven.

Analysen forankres i Udvalget for det nære sundhedsvæsen.

Det præhospitale område

Aftaleparterne er enige om at indgå en samlet aftale om det præhospitale område i slutningen af 2018. Forhandlingerne herom gennemføres på grundlag af den igangværende præhospitale analyse og dialogen med bl.a. Ambulance Syd og Responce på den afholdte præhospitale konference i september 2018 samt Det præhospitale udvalgs arbejde med området. Forhandlingerne forankres i samme kreds som budgetaftalen. Aftalen forventes at indeholde både en revideret opstilling af servicemål og justering af den præhospitale indsats i det omfang, parterne er enige om det.

Der er enighed om, at begge regionens ambulanceoperatører gives mulighed for at skifte til såkaldt Tempo-100 ambulancer i takt med, at der sker udskiftning af ambulancerne. Det skal ses i lyset af de bedre forhold for såvel patienter som medarbejdere (f.eks. mulighed for klimaanlæg, elektronisk bære, mindre støj og mere plads), men også øget sikkerhed i kørslen og mulighed for et mere økonomisk kørselsmønster

Effektiv administration

De undersøgelser, der indtil nu er foretaget i forhold til administrationsandel peger på, at Region Syddanmark har en effektiv administration med relativt lave omkostninger. Der gøres status, når der foreligger en opgørelse efter den nye, fælles aftalte metode, jf. økonomiaftalen.

Aftaleparterne er opmærksomme på, at administrationen i Region Syddanmark, sammenlignet med øvrige regioner, har en relativ decentral opbygning, bl.a. med henblik på at understøtte den klinisknære drift bedst muligt med de administrative opgaver.

Omprioriteringsbidraget til staten på 12,5 mio. kr. udmøntes via besparelser i den centrale administration i Regionhuset såvel som på sygehusene.

Sundhed – Anlæg/investeringer

Nye anlægsprojekter

De tre store byggerier i Kolding, Odense og Aabenraa med støtte fra den statslige kvalitetsfond omfatter kun en del af regionens samlede bygningsmasse.

Der er enighed om at afsætte følgende til kommende etaper af igangværende generalplaner:

Sydvestjysk Sygehus Esbjerg: I alt 90 mio. kr. i årene 2021-2025 til renovering af nuværende sengebygning til brug for ny lægeuddannelse samt ambulatorier.

Sygehus Lillebælt Vejle: I alt 60 mio. kr. i årene 2020-2025 til fortsat renovering af sengeafsnit.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Sygehus Sønderjylland Sønderborg: I alt 113 mio. kr. i årene 2023-2025 til færdiggørelse af generalplanen.

I lyset af et midlertidigt råderum inden for årets udgiftsloft har regionsrådet i august 2018 prioriteret 143 mio. kr. til renovering af tekniske installationer, udvendig bygningsrenovering samt anskaffelse af arbejds- miljø- og rengøringsvenlige senge og sengeborde. Anlægs- og Innovationsudvalget følger projekterne.

I forlængelse heraf udarbejdes en afdækning af behovene for renoveringer i de kommende år.

I relation til det kommende P-hus ved sygehuset i Vejle er der enighed om, at udnytte mulighederne inden for anlægskontrakten til at udvide projektet med godt 50 P-pladser. Merudgiften hertil på anslået 6,2 mio. kr. finansieres af konsolideringsrammen, anlæg. Anlægs- og Innovationsudvalget fremlægger sag herom.

Apparatur og it m.v.

Aftaleparterne er enige om at videreføre regionens langsigtede strategi for investeringer i medicoteknisk apparatur og it og fastholde et tilstrækkeligt højt investeringsniveau, bl.a. i lyset af apparaturparkens aktuelle, samlede værdien på omkring 4 mia. kr.

Baggrunden er, at det er nødvendigt løbende at udskifte eller nyanskaffe apparatur m.v. af hensyn til bl.a. kvaliteten i behandlingen og patientsikkerheden. Investeringsbehovet afspejler også, at visse typer udstyr har en relativt kort, teknologisk levetid. Også nye behandlingstilbud afføder behov for nye investeringer. Samtidig bidrager investeringer til mere effektive arbejdsgange m.v. og understøtter på den måde sygehusenes omkostningseffektivitet.

Regionsrådet har i juni 2018 således prioriteret ekstra 100 mio. kr. til medicotekniske anskaffelser.

Fremadrettet skal de samlede investeringer i apparatur og it m.v. tillige vurderes i lyset af behovet for at sikre en høj genanvendelsesgrad i forbindelse med indflytningen på Nyt OUH.

Derfor afsættes en pulje på 50 mio. kr. årligt til nye investeringer i apparatur, it og løst inventar. Puljen kan også anvendes til prioritering/fremrykning af projekter vedr. udvendig vedligeholdelse, miljøsanering m.v.

Regional Udvikling

Den politiske aftale om forenkling af erhvervsfremmesystemet ændrer grundlæggende opgavefordelingen inden for erhvervsfremmeområdet. Lovændringerne behandles i Folketinget i efteråret 2018. For regionerne indebærer det en ny rolle og nye vilkår i forhold til at skabe regional udvikling.

Regionens nuværende vækst- og udviklingsstrategi løber til og med 2019. Aftaleparterne er enige om at udarbejde en ny, ambitiøs udviklingsstrategi, gældende fra 2020. Det giver mulighed for at gennemføre en grundig og inddragende strategiproces, som både giver lejlighed til at gentænke regionens rolle og opgaver, lytte til omverdenens forventninger og ønsker til regionen samt hente inspiration fra de andre regioner.

Der er enighed om allerede i 2019 at arbejde målrettet med at forberede nye strategiområder bl.a. inden for klimaområdet, mobilitet og sundhed samt arbejde med FN's verdensmål. Der er også brug for at arbejde med nye måder at skabe regional udvikling på, fx ved at regionen påtager sig en operatørrolle. Alle relevante udvalg arbejder med den nye strategi.

Samtidig iværksættes konkrete indsatser i forhold til de udfordringer, regionen står over for. Fx i forhold til forureningen i Grindsted, adgangen til viden og uddannelse i hele regionen, mobilitet mv. Ligeledes lægges vægt på i videst muligt omfang at udnytte synergimulighederne mellem de regionale udviklingsopgaver og regionens driftsopgaver, herunder sikring af uddannelse, viden og innovation på sundheds- og velfærdsområdet.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Aftaleparterne er på den baggrund enige om som udgangspunkt at prioritere råderummet i 2019, så regionsrådet støtter op om strategiproessen for den kommende udviklingsstrategi og samtidig adresserer en række konkrete udfordringer.

Regional udviklingsstrategi 2020-2023 og FN's verdensmål

Aftaleparterne er enige om, at FN's verdensmål skal danne rammen om den kommende regionale udviklingsstrategi.

Region Syddanmark arbejder allerede nu for en række af de 17 verdensmål og delmål, både direkte og som afledte effekter gennem implementering af bl.a. den nuværende vækst- og udviklingsstrategi. Desuden er der igangsat et arbejde om at udarbejde en baseline for region og kommuner, så der kan gøres status og vurderes, hvor der bør sætte ind i forhold til verdensmålene. Baselinemåling kan bruges som platform for partnerskaber med kommuner, virksomheder civilsamfund m.v.

Kollektiv trafik

Aftaleparterne er enige om at de 8,3 mio. kr. årligt i Økonomiaftalen for 2019 til styrkelse af den regionale bustrafik fordeles mellem FynBus og Sydtrafik efter gældende nøgle. Derudover prioriteres yderligere 1,2 mio. kr. årligt til kollektiv trafik, som fordeles efter samme nøgle. Dermed prioriteres med budget 2019 i alt 9,5 mio. kr. ekstra hvert år til kollektiv trafik.

Samtidig anmodes Sydtrafik om at prioritere trafik til uddannelsesinstitutioner/campus-områder.

Tilsvarende anmodes FynBus om at påbegynde implementering af R-bus-net. Dog således at der først gøres erfaringer med R-bus nettet, inden det evt. rulles helt ud på baggrund af positive erfaringer. Der er enighed om, at evt. tilpasninger i den regionale kollektive trafik ikke må forringe den regionale betjening af uddannelsessøgende.

Udvalget for Regional Udvikling følger op på initiativerne i 1. halvdel af 2019.

Af råderummet er der enighed om at afsætte yderligere 2,0 mio. kr. årligt i 2019 og 2020 i en central innovationspulje til bl.a. udvikling og anvendelse af de teknologiske muligheder for at optimere trafikbetjeningen samt sikre en nem planlægning af en sammenhængende rejse på tværs af transportformer. Udvalget for Regional Udvikling beskriver grundlaget for udmøntningen af midlerne og behandler de indkomne projektsøgninger fra trafikselskaberne.

Miljø og grøn omstilling

Indsatserne følges som udgangspunkt af Miljøudvalget.

Grindsted forureningerne

Aftaleparterne er enige om at igangsætte en systematisk udredning af mulighederne for at afværge belastningen fra jordforureningerne i Grindsted.

I første fase afklares, hvilke midlertidige tiltag der væsentligt kan reducere forureningen af Grindsted Å. Denne afklaring danner grundlag for, at regionsrådet kan tage stilling til igangsættelse af et pilotprojekt med henblik på såvel en midlertidig indsats på den korte bane som en indsats, der på den længere bane sigter mod at fjerne den vandbårne forurening fra fabriksgrunden på den mest bæredygtige måde.

Dernæst udredes de grundvandsbårne forureninger for at vurdere mulighederne for permanente afværgetiltag. I første omgang fokuseres på mulighederne for at afværge belastningen af Grindsted Å fra Fabriksgrunden. Efterfølgende fra de øvrige kilder, herunder lossepladsen. Aftaleparterne ønsker, at arbejdet bliver en del af en helhedsorienteret indsats over for forureningerne og derfor inviteres øvrige myndigheder, dvs. Miljøstyrelsen og Billund Kommune, med i en følgegruppe. Der arbejdes samtidig for en

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

statslig finansiering af de mulige afværgetiltag, da forureningen har et omfang, som ikke kan håndteres inden for regionens økonomiske rammer. Der afsættes 10,0 mio. kr. over tre år, hvoraf halvdelen finansieres af driftsbudgettet vedr. jordforurening.

Aftaleparterne er endvidere enige om at følge op på den igangværende sundhedsundersøgelse i Grindsted. Den igangværende registeranalyse søger at afdække, hvorvidt der er en geografisk ophobning af specifikke sygdomme i og omkring Grindsted. Såfremt resultaterne af den igangværende undersøgelse giver anledning til en dyberegående og mere målrettet sundhedsundersøgelse blandt borgerne i Grindsted, afsættes 3,0 mio. kr. til en sådan videregående undersøgelse. Det vil blive forsøgt at rejse ekstern medfinansiering fra relevante parter til denne del af undersøgelsen, hvis den bliver aktuel at gennemføre. Sundhedsundersøgelsen er forankret i Forretningsudvalget.

Kærgård Klitplantage

Inden for rammerne af den vedtagne handleplan for Kærgård Klitplantage er der enighed om allerede i 2018 at bruge 4,2 mio. kr., heraf 1,7 mio. kr. på undersøgelser og beregninger for at fuldende grundlaget for opstart af oprensning i grube 1, 2 og 4, samt 2,5 mio. kr. til etablering og opstart af en runde biologisk behandling i demonstrationsprojektet (grube 3). Den biologiske behandling videreføres i 2019, og udgifterne hertil prioriteres inden for eksisterende rammer.

Forøget indsats mod pesticidstoffer i grundvandet

De seneste år er der fundet stadig flere nye pesticidstoffer i grundvandet, hvilket presser flere kommuner og vandforsyninger i Syddanmark. Der er derfor enighed om at opprioritere indsatsen rettet mod pesticid-punktkilder, hvor regionens indsats udgør en væsentlig del af den samlede, grundvandsbeskyttende indsats i området, og hvor den sker i samarbejde med øvrige aktører. Der afsættes 1,0 mio. i 2019 til at etablere partnerskaber med én eller flere kommuner og vandforsyninger.

Klima – indsatser på flere niveauer for nye løsninger i den grønne omstilling

Klimaændringer skaber et stort pres på at finde nye løsninger i den grønne omstilling. Aftaleparterne er, som tidligere nævnt, enige om i 2019 at arbejde målrettet med at forberede nye strategiområder fx inden for klimaområdet. Aftaleparterne er også enige om at igangsættes to konkrete tiltag i 2019:

- Som forberedelse til en kommende klimastrategi igangsættes et udredningsarbejde, der skal give overblik og anbefalinger til nye løsninger i den grønne omstilling, både for regionen som virksomhed og for regionen som geografi. Dermed sikres et grundlag for at udstikke rammerne for strategien. Temaer som klimaforebyggelse, -tilpasning, cirkulær økonomi, strategisk energiplanlægning samt unge og uddannelse kan indgå som temaer. Strategien skal sikre, at der ved relevante (større) vedtagelser sker en vurdering af, om der skal foretages en klimavurdering. På baggrund af dette arbejde, samt det forestående arbejde med en ny regional udviklingsstrategi, vil regionsrådet efterfølgende sætte konkrete mål for arbejdet med den grønne omstilling. Der afsættes 1,0 mio. kr. hertil.
- Energisystemet i Syddanmark over for særlige udfordringer, da der i løbende af de kommende år forventes etableret mindst 5 hyperscale datacentre i regionen mod ét i resten af landet. Analyser peger på, at datacentrenes elforbrug i 2030 vil svare til ca. 20 pct. af det samlede danske elforbrug i 2017. Det er derfor særligt aktuelt at sikre en strategisk energiplanlægning i Syddanmark. Et regionalt samarbejde vil være et stærkt fundament for at opbygge viden, sikre samarbejde på tværs af kommune- og regionsgrænser og på tværs af forsyningsområder, bidrage til effektiv omstilling samt udvikling og demonstration af ny energiteknologi. Arbejdet med strategisk energiplanlægning skal ske i samarbejde med kommuner, forsyningsselskaber og videninstitutioner. Der afsættes 1,0 mio. kr. til regionens deltagelse heri.

Adgang til viden og uddannelse i hele regionen

Indsatserne følges af Udvalget for Uddannelse og Arbejdskraft.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Adgang til ungdomsuddannelser i hele regionen

Store dele af regionen, og især landdistrikterne, oplever mindre ungdomsårgange nu og i kommende år. Det betyder bl.a., at uddannelsesinstitutionerne får vanskeligere ved at sikre et bæredygtigt elevgrundlag, og som konsekvens heraf kan den enkelte elev få længere til en ungdomsuddannelse og et mindre udbud af ungdomsuddannelser.

Regionsrådet arbejder allerede med en række initiativer, bl.a. via trafikelskaberne og regionens uddannelsespulje. Endvidere skal mulige modeller for kapacitetsstyring fremadrettet drøftes med de forpligtigende samarbejder på det almengymnasiale område.

Også i 2019 prioriteres indsatsen for en god og varieret, decentral uddannelsesdækning. Regionen vil bl.a. prioritere en indsats på Sydfyn med udgangspunkt i Faaborg, hvor faldende ungdomsårgange i særlig grad udfordrer uddannelsesdækningen. Desuden indledes drøftelser med bl.a. erhvervsskolerne om mulige initiativer, herunder mulighederne for at afbøde problemstillingen via skolehjemspadser. Endelig anmodes FynBus og Sydtrafik om at øge fokus på at bidrage til god uddannelsesdækning i hele regionen, herunder inddrage nye rejsekort- og geodata samt forventninger til den fremtidige demografiske udvikling som grundlag for mulige initiativer.

Partnerskab om kvalificeret arbejdskraft i Esbjerg og omegn

Sammen med SDU og Esbjerg Kommune iværksættes en ny indsats for at styrke samspillet mellem alle de videregående uddannelsesinstitutioner og virksomhederne i Business Region Esbjerg-området, bl.a. for at imødekomme efterspørgslen efter kvalificeret arbejdskraft og sikre et højt videns- og innovationsmiljø i samarbejde med virksomhederne.

Der afsættes 0,5 mio. kr. i 2019 til i samarbejde med virksomheder og videregående uddannelsesinstitutioner at afdække behov og potentialer for at styrke det offentligt-private samarbejde om uddannelse, innovationssamarbejder m.v. Herved skabes grundlag for at opstille fælles mål og udvikle en handlingsplan, så relevante parter kan igangsætte indsatser for at understøtte de fælles mål. Region Syddanmark og SDU vil her trække på erfaringerne fra tidligere indsatser, herunder fra CIE i Sønderborg.

STEM-kompetencer og datacentre

Som følge af den teknologiske udvikling og stigende behov for kompetencer inden for science og teknologi er der behov for at sætte mere fokus på de såkaldte STEM-kompetencer (Science, Technology (inkl. IT), Engineering og Math). Der er derfor enighed om, at relevante parter i Syddanmark skal samles om en teknologipagt i regi af regionsrådet for at styrke syddanskernes interesse for og kompetencer inden for STEM-området. Som led heri søges belyst, om de kommende datacentre, som bygges af store internationale tech-virksomheder i løbet af de næste år, kan medvirke til at skabe øget opmærksomhed omkring STEM og IT-uddannelser.

Der er enighed om at afsætte yderligere 2,0 mio. kr. til uddannelsespuljen i 2019. Af puljen prioriteres herefter 5,0 mio. kr. i 2019 til at understøtte nye initiativer og indsatser, der kan være med til at styrke de unges interesse for science og teknologi hele vejen gennem uddannelsessystemet.

Dansk/Tysk og internationalt samarbejde

Det dansk-tyske og internationale samarbejde er en integreret del af Region Syddanmarks arbejde med regional udvikling. Der er enighed om, at det dansk-tyske og internationale samarbejde fortsat skal bidrage til at understøtte indsatser inden for regional udvikling i relevant omfang, og at det skal bidrage til at løfte målene i den kommende udviklingsstrategi.

Indsatserne følges af Udvalget for Regional Udvikling.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Interreg 6A (Interreg 5A ansøgning)

EU's Interreg-program er et centralt værktøj til at løfte strategiske indsatser i det dansk-tyske samarbejde. Aftaleparterne vil derfor arbejde for, at den nye forordning for den kommende programperiode 2021-2027 sikrer, at det dansk-tyske programområde bevares uændret, og at der skabes administrative forenklinger på projektniveau.

Der afsættes 0,75 mio. kr. til at medfinansiere forberedelsen af et interreg-projekt til den kommende programperiode. Der lægges op til, at Region Syddanmark som projektleder i samarbejde med Region Sjælland, Stadt Flensburg og Kreis Plön udarbejder et programudkast til Interreg 6A.

Digital Valley – den digitale superregion

Grænseregionen udfordres i stigende grad af global konkurrence og digitalisering. Derfor vokser behovet for et strategisk samarbejde hen over grænsen, som kan gribe de muligheder, teknologien fører med sig, skabe bedre og bæredygtige udviklingsbetingelser, imødekomme manglen på tekniske og digitale kompetencer, forbinde de regionale styrkepositioner og sikre et større hjemtag af offentlige og private udviklingsmidler til grænseregionen.

På den baggrund samarbejdes der om at etablere en grænseoverskridende strategisk platform, som skal sikre det nødvendige fælles videngrundlag og udarbejdelsen af fælles strategier. Den fælles viden og de fælles strategier skal danne grundlaget for at udvikle strategiske indsatser indenfor digitalisering i forhold til kvalificeret arbejdskraft, strategisk forskning og forskningsinfrastruktur, offentlig-privat samarbejde om grøn omstilling, samt innovation og vækst i de fælles styrker inden for robotteknologi, transportteknologi og industriel elektronik-teknologier.

Som led i udviklingen og etableringen af den strategiske platform vil blive søgt om projektmidler fra det dansk-tyske Interreg 5a-program, forventeligt i et samarbejde mellem Region Syddanmark, Delstaten Schleswig-Holstein og andre væsentlige aktører. Der afsættes 1,5 mio. kr. til at medfinansiere Region Syddanmarks deltagelse i initiativet.

Praktikpladser over grænsen

Manglende praktikpladser kan spille en rolle i forhold til de unges uddannelsesvalg og i forhold til deres muligheder for at gennemføre en erhvervsuddannelse. Det er stadig en udfordring at skaffe tilstrækkeligt med praktikpladser inden for nogle områder i regionen, men der er forskel på geografi og branche, og flere steder er det ikke praktikpladser, men elever der er mangel på.

Uddannelse på tværs af grænsen er en vigtig del af det dansk-tyske samarbejde. Interreg-projektet STaRForCE arbejder med manglen på praktikpladser på dansk side og anerkendelse af uddannelse på begge sider af grænsen. Derfor afsættes 0,2 mio. kr. i 2019 til medfinansiering af en forlængelse af projektet under forudsætning af, at projektet opnår tilsagn om en forlængelse fra Interreg-udvalget.

Sundhedens geografi

Et godt helbred er hjørnesteinen i et godt liv med tryghed og høj livskvalitet. Forebyggelse og tilgængelige sundhedstilbud er derfor også afgørende for et områdes udviklingsmuligheder. En del af den regionale udvikling er derfor også at understøtte arbejdet med at sikre forebyggelse og tilgængelighed til sundhedstilbud for alle borgere i regionen.

Viden om geografisk placering af forskellige patient- eller risikogrupper eller befolkningssammensætning i mindre geografier på boligområde-niveau kan være med til fx at kvalificere det nære og sammenhængende sundhedsvæsen og målrette den forebyggende indsats, men også bidrage til at udvikle nye løsninger inden for sundhedsområdet og ses i sammenhæng med den nuværende vækst- og udviklingsstrategi samt innovationsstrategien.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Der er derfor behov for at koble viden om lokale forhold og behov til arbejdet med bl.a. det nære og sammenhængende sundhedsvæsen og mulige indsatser inden for den nuværende og kommende regionale udviklingsstrategi, fx inden for uddannelse, social inklusion, sundhedsinnovation og kultur.

Aftaleparterne er derfor enige om at bygge videre på og udvikle det eksisterende arbejde om sundhedens geografi fra aftalen om budget 2018. En forstærket indsats på området kan iværksættes i samarbejde med både regionale, kommunale og andre parter, bl.a. de lokale samordningsfora på sundhedsområdet. Der afsættes 1,0 mio. kr. i 2019 til at udbygge datagrundlaget. På baggrund heraf kan der udarbejdes forslag til aktiviteter, som forelægges de relevante udvalg.

Kultur

Fejring af 100-året for Genforeningen

Der er de seneste to år afsat midler til i 2020 at fejre 100-året for Genforeningen, herunder en pulje på 0,7 mio. kr. til støtte til lokale initiativer.

Indenfor rammerne af kulturpuljen øremærkes yderligere 0,8 mio. kr. til at støtte de lokale initiativer i det omfang, der kommer tilstrækkeligt med relevante ansøgninger af høj kvalitet. Såfremt midlerne ikke bruges fuldt ud føres de tilbage til de øvrige ansøgningsrunder i kulturpuljen.

Social og Specialundervisning

Uændrede takster

I Styringsaftalen for 2019 lægges op til, at der i 2019 skal være fokus på, at de samlede udgifter på det specialiserede socialområde i Syddanmark skal falde eller som minimum fastholdes i forhold til 2018 i alle kommuner samt regionen.

I lyset af at taksterne på regionens tilbud fra 2009 til 2018 samlet set er reduceret med ca. 10 pct., er der enighed om, at taksterne ikke reduceres i 2019, men fastholdes uændrede (i gennemsnit).

Læringsakademi på socialområdet

Regionen driver de mest specialiserede tilbud til borgere med meget komplekse behov. Beboere og pårørende skal derfor møde medarbejdere, der uden undtagelse har den relevante faglige viden. Løbende kompetenceudvikling bidrager ligeledes bl.a. til at nedstrappe konflikter, som ellers kan ende i voldsomme episoder med magtanvendelse og/eller arbejdsskader til følge.

Der er enighed om, at der indenfor ovennævnte takstforudsætninger prioriteres en særlig indsats i forhold til kompetenceudvikling, som skal sikre, at alle medarbejdere har samme stærke, faglige grundstamme.

Lighed i sundhed

Konsekvenserne af ulighed i sundhed er særligt tydelige blandt nogle af de mest udsatte borgere i samfundet. Eksempelvis har mennesker med kognitive og psykiske funktionsnedsættelser – fx mennesker med udviklingshæmning, alvorlig hjerneskade eller psykisk sygdom – flere sundhedsproblemer og markant lavere levealder end befolkningen som helhed. Det giver en dårligere livskvalitet.

Borgere, der får tilbud eller bor på Region Syddanmarks specialiserede sociale tilbud, er i vid udstrækning blandt disse borgere. Aftaleparterne ønsker derfor, at der sættes fokus på sundhed for disse borgere for derigennem at skabe mere livskvalitet for den enkelte. Det bemærkes, at målgruppen allerede i dag tilbydes et årligt sundhedstjek. Der er enighed om yderligere at styrke tværsektoriel dialog og samarbejde i forbindelse med disse borgeres sygdomsforløb og opfølgning på deres sundhedstilstand. Indsatsen følges i Psykiatri- og Socialudvalget.

Aftale om budget 2019 for Region Syddanmark

Forbedringer af de fysiske rammer

Som led i Boligplanen for det sociale område er der de seneste ti år investeret i en gennemgribende om- og nybygning af de fleste tilbud for bl.a. at skabe bedre og tidssvarende rammer for borgerne, bedre arbejdsmiljø og bidrage til at reducere antallet af magtanvendelser.

Der er enighed om, at Anlægs- og Innovationsudvalget forelægges status for Boligplanen med henblik på at vurdere, hvorvidt der er tilbud, hvor der er behov for bedre fysiske rammer

Vejle, den 17. september 2018

Stephanie Lose, Venstre, regionsrådsformand

Poul-Erik Svendsen, Socialdemokratiet

Morten Brixtofte Petersen, Det Radikale Venstre

Morten Weiss-Pedersen, Det Konservative Folkeparti

Villy Søvndal, Socialistisk Folkeparti

Thies Mathiasen, Dansk Folkeparti

Marianne Mørk Mathiesen, løsgænger